

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Égész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hónapra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Égész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hónapra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Felelet Barkóczynek.

Barkóczy mester, aki a kálvinista Debreczenben is összehozta a Mária-kongregációt s elhelyezte az iskolákban őrszeméit: klerikális törekvéseire komoly feleletet kapott tegnap Debreczenből, az Országos Középiskolai Tanár-egyesület debreceni körétől.

Nyílt titok, a katolikus tanár-egyesület egyenesen a Barkóczy hatására alakult meg s annak egész vezetősége a klerikális miniszteri tanácsos őrcsapatként működik.

Erről a jóhiszemű katolikus tanárság — sajnos — csak az egyesület megalakulása után értesült és a klerikális irányzat elleni érzületének már csak azzal adhatott kifejezést, hogy az egyesület ügyei iránt teljes közömbös-séggel viselkedik, gyűléseire nem jár el s annak álberálizmus ellen tett kirohásai-vaival egyáltalában nem azonosítja magát.

Igy van aztán az, hogy ennek az egyesületnek közgyűlésein az egész magyar katolikus tanárság nevében a Barkóczy prefektus kirendeltjei menydörögnek a liberálizmus ellen.

Ennek az egyesületnek legközelebb (folyó évi február 1-én) tartott közgyű-

lésén egy Barkóczy-expositura a szabadkőműveseket és a szabadgondolkodókat támadta meg s vakmerően azt állította, hogy a szabadkőműves és szabadgondolkodó tanárok az iskolában vallás és h a z a e l l e n e s tanokat hirdetnek.

E támadás alapján az egyesület elhatározta, hogy memorandumot intéz a közoktatásügyi miniszterhez, akadályozza meg a vallástalan és hazafiatlan tanárok működését.

Ez ellen a képtelen és az egész magyar liberális tanárságot mélyen sértő vád ellen emelte fel a debreceni tanári kör tiltakozó szavát tegnapi közgyűlésén, melynek különös nyomatékot adott az a körülmény, hogy jelen volt rajta az Országos Középiskolai Tanár-egyesület kiváló elnöke a budapesti tanári kör tíz tagjának kíséretében, akik a debreceni kör határozatát lelkesedéssel hallották s vitték annak a hírért a szabadelvű budapesti tanári körbe.

A tanári kör nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a magyar tanárság liberális, liberális pedig felekezeti különbség nélkül s türethetlennel tartja, hogy a középiskolai ügyosztály klerikális vezetője felekezetek szerint széttagolja a magyar középiskola tanárait és növendékeit.

Kijelentette, hogy az ellene emelt klerikális vadak ellen tiltakozik és csatlakozásra hívja fel az ország minden körét az iskola szabadságának és függetlenségének megvédelmezésére.

A liberális magyar közvélemény pedig osztatlan tetszéssel fogja tudomásul venni, hogy a magyar tanárság semmiféle jezsuita mesterkedésnek fel nem ül, a reakció sötét alakjainak, hatalmi tendenciáinak szolgálatába szegődni nem hajlandó, hanem halad a maga nemes és tiszta nemzeti szellemtől vezetett útján tovább úgy, mint eddig is tette.

Tudomásul veheti az országgyűlés is, ahol a Justh-nárt vezetése mellett épen most döngtetik a reakció sötét, középkori várának rozsdás kapuit, a mely — hisszük — a felvilágosodás lelkes harcosainak, a haladni akarás becsületes hadseregének kitartó ostromát nem sokáig fogja kibírni.

Jóleső érzéssel állapítjuk meg, hogy Barkóczy mesternek a tanítás szabadsága ellen megfújt harci riadója a méltó feleletet első sorban is Debreczen független tanársága adta meg, amint-hogy Debreczen hagyományos szabadságszeretetéhez illik is.

És jólesett megértenünk e feleletből, amint megértheti Barkóczy prefektus ur is, hogy a hivatása magaslatán

Közhuszár Pongrácz.

Irta: ifj. Szóll István

Vége.

— És mi különös — folytatta Buziássyné — ez a fiú olyan mint egy eladó leány. Dacára annak, hogy az itt lakó szobaleányok, gyermekekért szólnak stb. szinte keresik az alkalmat, hogy szóba állhassanak vele; de hiába, János nem kíváncsi. Jánost nem érdeklik ezek a leányok. És szóltan. Csak úgy ha velem kilovagol, olykor szól egy-két szót.

— Valóban különös fiatal ember — szólt Derzsyné s mint tapasztaltabb, öregebb nő élesebb látásával figyelni kezdte a Buziássyné arcát, melyen a beszéd alatt gyöngy pir futott végig.

Aztán félbeszakadt a beszéd fonala Jánosról. Multak a napok, hetek. Buziássy ezredesék is rendes mederben folyt minden, eltekintve attól, hogy Buziássyné pár hét óta minden délután kilovagolt, három lépésnyire követve közhuszár Pongrácz János által, ki dacára annak, hogy valódi úri ellátásban részesült a Buziássyék házában, napról-napra

lehangoltabb lett. Arcának élénk pirját fel-fűző sápadtság váltotta fel.

Ez a hirtelen változás az öreg Buziássynak is feltűnt. Kérdőre is vont; de kielő választ kapott.

— Magam sem tudom mi bajom — szólt János tompán s a dolog abban maradt.

Buziássyné, az nem kérdezte az okot. Mint minden asszony, az ő finom érzéke biztos sejtelemmé változott s igaz részvétet kellett bensőjében. Ő tudta mi sorvasztja a fiatal legényt.

De azért a mindennapi kilovagolások nem maradtak el. Míg a város füstölgő gyárkéményei el nem tűntek s előtök el nem terült a tarka virágszőnyeggel bevont mező, addig János a köteles távolságban lovagolt s aztán Buziássyné unta a magányt s hátra szólt:

— János, lovagoljon mellém.

És János engedelmességet, mint a gép. Kérdésekre keresetlen szavakban adta meg a választ s csak úgy tükör tekintett fel a bődítőn szép urnőjére. S mily szeszélyes a véletlen. A két szempár rendesen kicserélte tekintetét. Ilyenkor Buziássyné elfor-

dult. Arcának halványrózsáit vérvörösré festette valami ismeretlen érzés, míg közhuszár Pongrácz János még sápadtabb lett s hallgatagon lovagolt.

Az észállott nyár nyomát kedvrontó esős ősz váltotta fel. Buziássyné kedvenc lova hiába nyertgetett istállójából. Félbe szakadt a kilovaglás. És közhuszár Pongrácz Jánosra már nem feszült az egyenruha oly ingerően csinosan. Arca beesett, ijeszítően sápadt lett. A több családot magába fogadó épület lakói részvétlenül néztek a pár hónappal ezelőti még déceg huszárra.

— Tüdőbajos — mondta az egyik.

— Reménytelenül szereimes — vélekedett a másik.

Közhuszár Pongrácz János pedig nem törődött a mások mende-mondáival, hanem napról-napra szóltanabb lett.

Hiába kérték, faggatták, mindenkit válasz nélkül hagyott. Őt mintha már senki, semmi nem érdekelt volna.

Csak a Buziássyné gyöngéd szavaira derült fel néha a sápadt arc s aztán újra buskomor lett közhuszár Pongrácz János.

Japán blouse 1.50 kr.
Csipke blous 2.50 kr.
Vászon alj 2.25 kr.
Pongyolák 2.50 kr.

Harisnyák 14 krajczártól kezdve
Ajour harisnya 39 kr.
Mindentéle rőfös árukban dusválaszték

Márton Ferencz
Harisnya Királynál
Gr. Degenfeld-tér 8.

álló magyar tanárság a klérikalizmus igájába semmiféle hivatalos presszióval nem kényszeríthető, sőt ez ellen épen a liberális érzésű katolikus tanárság tulnyomó többsége tiltakozik legjobban.

Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy az ilyen erős tromfok után meddig ül még a prefektus ur azon a helyen, amelyre széles e hazában legerdemetlenebben egyedül ő!

G. I.

A sötétség lovagja.

A képviselőház ülése.

Mára maradt Rakovszky István napok óta bejelentett kirohanása a zsidók ellen. Előtte Siegescu munkapárti beszélt.

Kapos Ferenc alelnök fél tizenegy órakor nyitja meg az ülést. Bejelenti, hogy Dávid Gábor 2 havi és Brandsch Rudolf 5 heti szabadságot kér. Bemutatja a kuria ítéletét, mely szerint Szutréli Lipót petícióját a legfelsőbb bíróság elvetette.

Zichy János vallás és közoktatásügyi miniszter beterjeszti a jogi oktató reformjáról szóló törvényjavaslatot.

Rátérnek a

kultuszárca

költségvetésének tárgyalására.

Siegescu József az egyetemen egy olyan tanszék felállítását kéri, amelyen a külföldi irodalom hatását ismertetik a magyar irodalomra. Kéri a vallás és közoktatásügyi minisztert, hogy a katolikus autonómiát minél előbb valósítsa meg. A vallás- és közoktatásügyi miniszternek kell a közoktatás alapjává tenni. Az állami tanítóképzők kiválóságát hangoztatja. Kéri a kormányt, hogy a tanítóképző intézetek seregléit orvosolja. Hangoztatta, hogy a román tuzó politikai irányzat hanyatlóban van. A román miniszterelnök nyilatkozata s a román sajtó magatartása bizonyítja, hogy a tuzó románok mozgalmát komolyan s eredményesnek nem lehet tekinteni. Ennek bizonyítéka az is, hogy a románok nyolc képviselőt küldtek a munkapártba s csak ötöt választot-

Ugy közel a karácsonyi ünnephez egy hétköznapon közhuszár Pongrácz nagyváltózáson ment keresztül. Kora reggeltől mindenkihez szólott, sőt még tréfálkozott is a cselédséggel. Mindenki örömmel látta a más különben tisztességes érzelmű és viselkedésű huszár jókedvét.

Pedig az a vidám hangulat sötét gondolatokat takart. Közhuszár Pongrácz már akkor döntött.

Soha sem maradt ki esti harangszón túl, de akkor éjjel mint a nyomozás kiderítette, cigány mellett mulatott hajnalig s másnap reggel a várostól távol eső mezőn egy szederrel befutott halom ölében lőtt szívvvel találtak rá a mezei munkások. Ott, azon a tájon, hol Buziássy né olyan gyakran hátra-szóllott az öt követő fiatal huszárhoz:

— Lovagoljon közelebb János.

Mikor az öreg Buziássy ezredes tudomást vett az öngyilkosságról, homlokán a bosszuság redői jelentek meg, míg Buziássy né egy alig hallható sóhajjal oda támasztá forró homlokát az utcára nyíló ablak hideg üvegtáblájához.

— Ez már pech, — kiáltott fel Buziássy. Milyen ügyes fiú volt és ennek ment el az esze. Honnan veszek én ilyen ordináncot?

— Lujza, — fordult nejéhez, — nem jó lenne a János helyébe az a német fiú, aki ma levelet hozott az ezred irodából?

Buziássy né révedezett tekintettel nézett az őszbevegült ezredesre, majd alig leküzdhető zavarral felelt:

— Én nem bánom, akárkit választ.

tak meg nemzetiségi programmal. Az u. n. mérsékelt román párt tehetetlen intrikáit lepeli le. A magyarság és románság békés együttműködését kívánja. A költségvetést elfogadja.

Rakovszky István elsősorban azért nem fogadja el a költségvetést parlamenti viszonyok szokássá tették, hogy a költségvetés megszavazása a kormány iránti bizalommal egy jelentőségű. Epanaszolja, hogy a kultusz-miniszter politikai okokból tanítókat helyezett el állomásokról. A tanítók szolgálati idejének 30 évről 35 évre való emelése méltánytalan. Sürgeti a katolikus autonómia megalkotását. A napi sajtóban és titkos társaságokban életre kapott destruktív, modern irányzatok ellen beszél, melyek rombolnak, anélkül, hogy új társadalmi életet volnának képesek teremteni.

Foglalkozik Tiszának azon kijelentésével, hogy kinek a címére adressálta azt a mondását, hogy „második középkort nem engedünk csinálni”. Ha ez vallási türelenség, ő kételkedik benne, mert épen a tisztántúli egyházkerület tört lándzsát az egyházi javak szekularizációja mellett. Vitatkozik Kelemen Samu beszédével és erősen kikel azon idézetek helyessége ellen, melyet Kelemen állítólag kongregációs kiadványokból vett.

Beck Lajos: Kelemen nincs itt!

Förster Aurél: Okos ember, most nem jött el.

Rakovszky István: Apponyi Samu... (Nagy derűtlenség.) Elnök csenget.

Rakovszky István: Kérem a Samu névnek csak használna, ha mellette volna „Apponyi”. (Nagy derűtlenség.) Ismerteti a szabadkőműves páholyok működését és átérve Tiszának a destruktív irányzatról tett kijelentésére, tiltakozik annak helyessége ellen, mert Tisza állítólag Kelemen Samunak kiszakított, értelméből kiforgatott kongregációs iratokból vett idézeteiből félrevezette tette azokat. Szónok kéri az elnököt, hogy 5 perc szünetet adjon. Elnök felfüggeszti az ülést.

Szünet után

Rakovszky István: T. Ház most bucsut veszek Várady Zsigmond képviselő úrtól és Kelemen Samu ur beszédével kívánok foglalkozni. Elismeri, hogy Kelemennél keresve sem lehetett volna elfogulatlanabb kritikust találni, midőn a kongregációkról beszélt. (Derűtlenség a néppárt-n). Ismerteti a kongregációk célját és intencióit.

Debrecen múlt évi zárszámadása.

Hetvenezer korona többlet.

Tegnap terjesztette elő a tanácshoz Roncsik Lajos főszámvevő az 1910. évről szóló zárszámadását, mely szerint az előirányzott költségvetéssel szemben 71.174 korona fölösleg mutatkozik, noha 3 és fél millió koronával több kiadás volt az előirányzottnál. Ennek egyrészt az a magyarázata, hogy egyrészt a nagykölcsonból fenmaradt három millió koronát felvették, másrészt pedig, hogy az ingatlan vagyონrészt és jövedelmet az új becslés alapján állították be a költségvetésbe és ez több volt az előirányzottnál.

A maradványösszeget a főszámvevő a házipénztárba beutalni és abból 25 ezer koronát az erdei vasút áthelyezési és építkezési költségeire fordítani javasolja a főszámvevő.

A zárszámadás szerint 15 millió korona volt a múlt évben Debreczen város háztartásának bevétele és kiadása. Ebben azonban nincsenek benne a város külvállalatainak zárómérlege.

A zárszámadás főösszegei a következők:

Rendes bevétel a házipénztárnál	3.551.133 K 80 f.
Rendes kiadás ugyanott	3.156.068 K 17 f.
Bevételi többlet	195.065 K 63 f.

Rendkívüli bevétel 3.701,024 K 23 fillér, ezzel szemben rendkívüli kiadás 3.816,640 K 22 fillér, tehát 115,615 K 99 fillér a bevételi keveslet. Atmeneti bevétel volt 47,888 K 28 fillér, átmeneti kiadás 56 163 K 88 fillér, így a keveslet e helyütt 8.275 K 60 fillér. A két keveslet főösszegét levonva a mutatózó többletből, főösslegül mutatkozik 71,174 K 4 fillér.

Ezekkel a tételekkel szemben rendes bevételként 3.096,161 K 22 fillér, rendes kiadásként 2.964,526 K 38 fillér, rendkívüli bevételként 379,800 K, rendkívüli kiadásként pedig 511.434, 84 korona volt előirányozva. Atmeneti bevételre és kiadásra előirányzat nem volt a költségvetésben.

A tanács legközelebbi ülésén, aztán pedig a jog és pénzügyi bizottság fogja felülvizsgálni a zárszámadás helyességét.

Justh Polónyi ellen.

A hódmezővásárhelyi gyűlés.

Hódmezővásárhelyt tartotta meg a választójogi liga husz-huszonötezer ember jelenlétében a gyűlést, amelyet Justh Gyula hatalmas és folytonos éljenzéstől kísért beszédében rendkívül fontos politikai kijelentéseket tett.

Justh Gyulát Kuhn Béla, Szappanos István, Bikády Antal, Papp Elek, a választójogi liga részéről Goda Géza, Vámos Henrik és Fried Ödön, a szociáldemokrata párt részéről pedig Ormós Ede és Klárik Ferenc kísérték le.

Szombaton este érkeztek meg Hódmezővásárhelyre, ahol az állomáson tizezer-nél nagyobb embertömeg lelkes éljenzéssel fogadta.

Nagy György üdvözölte Justh Gyulát, aztán megindultak a Kossuth térre, ahol 25 ezer ember előtt fátyafénynél népgyűlést tartottak, amelyen Vámos Henrik bejelentette, hogy Bánffy Dezső halálával az Országos Választó Liga elnöke Justh Gyula lesz. — Egetverő éljenzéssel fogadták ezt a jelenlést.

A gyűlés után banket volt, amelyen Justh Gyula tiltakozott az ellen, hogy a választójogi ligát a politikába becsempészték. Ezt minden erőből meg kell akadályozni. — A függetlenségi pártnak mindig résen kell lennie az ilyen merényletek ellen. Justh megemlítette, hogy fiatal korában éppen ő buktatta ki Széll Györgyöt, mint akkor az antiszemita vezérét. Ma is éppen a függetlenségi pártba lopva vitték be az antiszemitizmust, de ezt tovább tűrni nem szabad. — A nagyhatású beszédet hosszasan megéljenzették.

Vasárnap délelőtt tartotta aztán a választójogi liga a gyűlését huszonötezer ember jelenlétében. Justh Gyula elparentálva Bánffy Dezsőt, a választójogi titkosságát hangsúlyozta és követelte, elismerte a nők választójogát is, csak kérte őket, hogy ezekben a nehéz időkben ne tolják előtérbe ezt a kérdést, mert a mai parlamenttől azt úgy sem kaphatják meg.

Aztán foglalkozott a katonai javaslatok-

kal és kijelentette, hogy ha a közös szolgálati nyelv megmarad, sutba dobhatják az összes katonai javaslatokat.

A Liga részéről Goda Géza és Klárik Ferenc beszéltek, mind a ketten tiltakoztak a nemzetietlenség vádjá ellen. A választójog érdekében beszélt még Papp Elek, Bikády Antal, Nagy György és végül Schwimmer Róza, aki általános helyeslés mellett és ez egyszer minden félbeszakítás nélkül politikai jogokat kívánt a nőknek.

A gyűlést az ország minden részéről rengeleg táviratban üdvözölték.

Megmérgezte a férjét.

Gyilkosság maróluggal.

Szombaton megdöbbentő gyilkosság történt Bőszörményben. Egy ekeseredett asszony, aki megsokalta részeges férje miatt való boldogtalanságát, megölte kinzóját.

Megirtuk vasárnap, hogy Bőszörményben maróluggot ivott egy Vincze Márton nevű gazda. Eleinte azt hitték, hogy Vincze részeg állapotban véletlenül hajtotta fel a maróluggos üveget, azonban kiderült, hogy a férfit annak felesége és bátyja mérgezték meg.

Vincze pár év előtt vette el Monori Juliát, akivel egyideig csendes megelégedettségben élt.

Utóbb Vincze italozásra adta a fejét s folyton részegeskedett. Csaknem mindennap elment hazulról s ha részegen tért haza, jaj volt a feleségének. Kínosla, ütötte, úgy hogy a fiatal asszonynak pokol volt az élete. Hiába velette magát közbe az asszony érdekében Monori Sándor, az asszony bátyja, nem használt semmit, mert Vincze még brutálisabban bánt a feleségével.

Minthogy belátták, hogy semmi se használ többé, azzal kezdtek foglalkozni, hogy Vinczét megölik.

A feleség és bátyja tervet főztek ki, amelynek alapján végrehajtották szombaton hajnalban a gyilkosságot. Vinczéné ugyanis maróluggot oldott fel egy üvegben, amelynek tartalmát adta be a férjnek. A háznál ott tartózkodott Monori Sándor is. Hajnalban jött haza Vincze. Káromkodott, tört-zuzott a háznál. Ekkor Monori Sándor és Vinczéné lefoglák a garázda embert. Lekötötték az ágyhoz. Majd monori felpeckelte a száját, míg a felesége egyik kezével befogta az orrát s másikkal a szájába töltötte a maróluggot. Majdnem egy félliternyit töltettek belé ily módon a részeg emberbe, aki aztán pár óra múlva meghalt.

Már vasárnap, midőn eltemették Vinczét, suttogva beszéltek a népek arról, hogy nem önszántából itta meg a maróluggot. A rendőrség vallatóra fogta Vinczénét s bevallotta teljes részletességgel, hogy ő és Monori ölték meg a részegeskedő férjet.

A rendőrség a gyilkos asszonyt és bátyját letartóztatta s ma reggel szállította be az ügyészség fogházába. Érdekes, hogy Vinczéné családi öröme előtt áll s a gólya alkalmasint rövidesen a fogságban fogja felkeresni.

Nyomdába tanulóinak felvétetik egy fiu. Piacz-utca 12. sz.

A csabai mandátum.

Korteszbeszédék áradása.

Vasárnap beszédes napja volt Békéscsabának. Mind a három jelölt tegnap mondotta el programmbeszédét. Kristóffy József, az egyetlen számbavehető, komoly jelölt, ugyan nem jött le a kerületbe, helyette párt-hívei terjesztették elő programját, akik igen sokan jelentek meg. A programnak az általános, egyenlő és titkos választói jog a legfőbb követelménye.

A programbeszédék sorát délután két órakor kezdte meg dr Szeghő Gábor budapesti ügyvéd, akit a parasztpárt egy frakciója jelölt. Hosszabb beszédben fejtegette ki azokat az elveket, melyeket megválasztása esetén követelni fog és a választói jog törhetetlen hívének vallotta magát.

Fél három órakor volt a parasztpárt nagygyűlése, melyen dr Fényes Samu, Hodzsa Milán (tótul), dr Szokolczai Arpad, Fáber Oszkár és Csizmadia Sándor, a szociáldemokrata párt megbízottja beszéltek és terjesztették elő Kristóffy József programját. Beszédüket nagy számmal egybegyűlt hallgatóságuk éljenzéssel fogadta.

Fél négy órakor mondott programot a harmadik jelölt, dr Urszinyi János békéscsabai ügyvéd, akit a két függetlenségi párt kiáltott ki jelöltjének s akinek tákorába a város intelligenciájának tekintélyes része tömörült. Kossuth Ferenc nyílt levelet intézett a választókhoz dr Urszinyi érdekében. Támogatására megjelentek Baross, Kovácsy, Hammersberg, Kovács, Zlinszky és Szabó országgyűlési képviselők.

Mindenféle

Nyomtatványokat

olcsón készít

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Darabos-utca 7. sz. a.

MŰVÉSZET.

A zenekonzervatórium napja.

Fényes nyári multság a Nagyerdőn.

Minden tulás nélkül mondhatjuk, hogy a P. Nagy Zoltán igazgatása alatt álló zenekonzervatórium szombati hangversenyén és majálisán Debrecen előkelő közönsége csaknem teljes számban megjelent, hogy szimpáthiáját és az intézet iránti érdeklődését dokumentálja. 1300-2000-re tehető a megjelentek száma. De meg is érdemelte a hirneves intézet ezt a nagy érdeklődést, mert programjával nemcsak a kedélyességben volt szellemes, hanem művészi színvonal tekintetében is magasan állót nyújtott. A kiválóan sikertült tréfás hangverseny után fél 8 órakor kezdődött a

8 feltétlenül művészi értékű szám, melyeket Uher Amadil, Hegedüs Endre, Szücs Gergely, Mező Mariska, S. Szabó Emma, Kulin Ilonka és Unger Irén játszottak. A solo számokon kívül perfect előadásban hallhattuk az intézet zenekarát és női énekkarát. A táncmultságon Magyar Imre és zenekara játszott a hajnali órákig. A hivatása magaslatán álló igazgatóságnak és tanárkarnak a legteljesebb elismerésünkkel adózunk a pompás szóalkotásért, melyet növendékeiknek szereztek, mert méltányolni tudjuk intenciójuk nemes-ségét nevelői és pedagógiai célzatukat.

Debreczeni tanárok gyűlése.

Felelet Barkóczyéknak.

A Debreczeni Tanári Kör nagyjelentőségű gyűlést tartott vasárnap, melyen megadta a méltó feleletet a klerikális részről a liberális gondolkozású tanárok ellen intézett támadásokra.

A gyűlésen számos vidéki gimnázium képviseltette magát, így a nyiregyházi, bőszörményi, hajdunánási, zilahi főgimnáziumok. Nagyban emelte a gyűlés jelentőségét az, hogy dr Négyessy László, a tanárok országos egyesületének elnöke, aki a magyar tudományos világnak is egyik nagytekintélyű képviselője, szintén megjelent több fővárosi tanár kíséretében, jelölve annak, hogy a debreceni határozattal úgy a fővárosi tanárság, mint az országos tanáregyesület vezetősége szívvel-lélekkel együtt érez.

A vendégeket, akik szombaton este a gyorsvonattal érkeztek, a helybeli tanárok ünnepélyesen fogadták s tiszteletükre este a Bikában ismerkedő vacsorára gyűltek egybe.

Maga a gyűlés, melynek jelentőségét vezércikkünkben méltatjuk, vasárnap délelőtt a református kollégium tanácskozó termében folyt le páratlan érdeklődés mellett. A helyi tanintézetek tanárkarai teljes számban, a vidékről is számosan jelentek meg. A megnyitóban Dóczi Imre, a Kör elnöke, hatóságos beszédben emelte ki annak a fontosságát, hogy a Debreczeni Kör vendégül láthatja magát az országos egyesület elnökét s a fővárosi kör képviselőjét. Az összetartásra, a barátságos együttműködésre igen nagy szükség van, kivált oly válságos időben, mint a mostani, mikor a magyar tanárság egészséges közszellemét éppen arról a helyről igyekeznek megbontani, ahol hivatalból kellene őrködni fölötté: a kultuszminisztérium középiskolai ügyosztályában, mely a felekezeti visszavonás és gyűlölködés úszkét vetette a magyar középiskolákba, holott legfőbb feladata éppen az volna, hogy a nemzeti egység gondolatát mindenütt érvényre juttassa, tehát a felekezeti skedés veszedelmétől az iskolát féltékenyen őrizze.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után dr Gulyás István ref. főgimnáziumi tanár olvasta fel általános érdeklődéssel kísért dolgozatát a tanári függetlenségről. Erélyes szavakkal utasította vissza a katolikus tanáregyesület közgyűlésén elhangzott vádat, melyet Miklóssy István fővárosi tanár hangoztatott egy felolvasásában, hogy t. i. a magyar tanárság egy részében a vallástalanság és hazafiatlanság szelleme kapott lábra. Meggyőző fejtegetésekkel mutatta ki, hogy ez a képtelen vád onnan ered, hogy a Barkóczy szellemében működő klerikális csoport ezzel akarja megfélemlíteni a liberális hagyo-

mányaihoz hűs a kongregációs szellemeknek térdet hajtani nem akaró magyar tanárságot. E célja elérésére még attól a csunya eszköztől sem riad vissza, hogy a velük nem tartó tulnyomó többségét a középiskolai tanárságnak a minisztériumnál vádolja be s kéri ellenük a kormány hatalmi eszközeinek alkalmazását. Felolvasása végén egy határozati javaslatot terjesztett elő, melyet a gyűlés egyhangú lekesedéssel tett magáévá. A határozat így hangzik:

1. A debreceni tanári kör egyáltalában nem tapasztalja, hogy a magyar tanárság körében olyan törekvések érvényesülnének, melyek a nevelésnek akár vallásos, akár hazafias irányát veszélyeztetnék, — ennél fogva a tanárságnak minden ilyen irányu meggyanúsítását jogosulatlannak tartja, visszautasítja s az ilyen méltatlan vádak ellen is orvos-szerűl a középiskolai tanári pragmatika men-nélőbbi megalkotását kívánja;

2. hasonló határozathozatal céljából megkeresi körünk a tanáregyesület igazgató-ságát és az egyes tanári köröket.

Ezután dr Horvay Róbert főreáliskolai tanár tartotta meg előadását a tanárok nyugdíjügyéről. Javaslatahoz a kör egyhangulag hozzájárult.

A középponti választmányba küldendő választmányi tagok megválasztása után Nádasdy Alajos a kör pénztárának állapotáról számolt be, dr Csűrös Ferenc, a kör titkára pedig előterjesztette évi jelentését a tanári kör ez év munkálkodásáról.

Gyűlés után a nagyerdei Dobos-pavilonban a fővárosi vendégek tiszteletére igen sikerült társas ebédet rendezett a kör vezetősége, melyen Debrecen egész tanári társadalma s a vidéki testületek számos tagja volt jelen és számos felköszönőben ünnepelte az országos tanáregyesület elnökét s a fővárosi tanárokat, akik debreceni látogatásukkal a tanárság szolidaritásának adtak oly szép kifejezést.

Bánffy politikai végrendelete. Vasárnapi számunkban ismertettük a bécsi „Reichspost“ főszerkesztőjének, Funder Frigyes dr-nak cikkét „Bánffy Dezső báró politikai végrendeletéről“. Mára kiderült, hogy Bánffy a „Reichspost“-nak soha semmiféle politikai végrendeletet nem küldött, az egész hír tehát misztifikáción alapszik. A Bánffy-családhoz igen közel álló és előkelő politikustól a következő értesítéseket nyertük:

— Lehetetlen, hogy a közölt politikai végrendelet apokrif nem lenne és ki van zárva, hogy az Bánffy barótól származzék. Bánffy Dezső báró az utolsó két esztendő óta ugyszólván soha nem vett tollat a kezébe, amit írt, azt vagy feleségének, vagy pedig magánútkárának mondta tollba, már pedig ezek egyike sem tud az állítólagos végrendeletéről. Csak annyi igaz, hogy Bánffy évekkel ezelőtt készült arra, hogy megírja emlékiratait. E tervéről azonban lemondott, amit azzal indokolt bizalmasai előtt Gasteinban, ahol e nyilatkozatot tette: „Ha az igazat írnam, sokaknak nagyon kellemetlen volna, ha pedig nem írnam meg az igazat, úgy semmitsem érnek vele. Így inkább elmellőzöm emlékeim megírását“.

Kifutó fiu fizetéssel felvétetik lapunk szerkesztőségében

SPORT.

Pünködi football mérkőzés. Pünkösdi vasárnapján és hétfőjén érdekes sportban lesz része a debreceni sportkedvelő közönségnek. A bécsi „Viktória“ football csapat fog mérkőzni a D. T. E. football csapatával s bár a győzelem a mieink részéről épen nem remélhető, azonban a mérkőzés mindenestre tanulságos lesz a debreceni ifjakra nézve. A városi tanács anyagilag is támogatja a footballistákat, hogy a mérkőzés lehetőségét ilyen módon elősegítse.

Vadállatias cigányok.

Gyilkosság a szoboszlói uton.

Borzalmas büntényt követelt el tegnap néhány elvetemült, minden emberi érzésből kivekőzött téglavető cigány. Debrecen külvárosában, közvetlenül a Szoboszló felé vezető országut mentén fekvő téglagyári telepen gyilkosságra vetemedtek, melynek egy egész fiatal 13—14 éves fiu lett az áldozata, ki apja védelmére állott.

Az eset ott kezdődött, hogy Farkas József téglavető cigány néhány cimborájával épen az országuton ácsorgott, mikor velük szembe jött Rácz András nevű szomszédjuk, kivel már régebbi idő óta ellenséges viszonyban voltak.

Hamarosan szóváltásba elegyedtek s rövid, haragos szóváltás után Farkasék ütlegetni kezdték Ráczot. A szorongatott Rácz kiáltozott ugyan segítségért, de senki sem jött a szorongatott ember segítségére, végre megérkezett 13 éves Gusztáv nevű fia, ki csak az imént maradt el tőle.

Látva a fiu apja szorongatott helyzetét, segítségére sietett s nekitámadt a verekedő cigányoknak s rájuk kiállott, hogy hagyják békében az apját. Ez azonban semmit sem használt s így a kis fiu birokra kelt az öles cigányokkal.

Erre Farkasék abba hagyták az öreg Rácz ütlegetését s a fiunak estek. Leteperték a földre, kövekkel verték a fejét mindaddig, míg az agyveleje ki nem loccsant. De ez még nem volt elég. A szerencsétlen fiut a földön is összeteperték, összetaposták, ugyanarra, hogy belei is kiszaladtak.

Vadállatias tettük után a cigányok elmenekültek. Az öreg Rácz feljelentése alapján azonban a csendőrség mihamar elfogta őket s bezárolta a kir. ügyészség fogházába.

Az ügyészség elrendelte az agyonvert fiu holttestének felboncolását.

SZINHÁZ.

Zilahyék Nyiregyházán.

Körülbelül tíz napja a legnagyobb érdeklődés és sikerek mellett működnek Zilahyék egyik nyári állomásukon, Nyiregyházán. Az ósdi külsejű kis színházat napról-napra zsufolásig megtölti a város és Szabolcs megye intelligenciája, ami már egymagában a legnagyobb megelégedést jelenti a nyiregyháziak részéről, mert a tírjákok hazájában rendkívül kényes az izlés és nagyok a kíváncsok. Ha nem tetszik valami a publikumnak, hát egyszerűen nem mennek az előadásra.

Arról pedig szó sem lehet, hogy tapsoljanak. Nagy is emiatt a panasz a derék

színész gárda tagjai közt, akik hozzá vannak szokva Debreczenben az erkölcsi sikert és elismerést jelentő zúgó tapsviharakhoz. Nyiregyházán azonban a taps nem divat. Ott külön elegancia és illemszabályok uralkodnak. Így azt tartják, hogy előkelő dolog 9 óra után menni a színházba. Ez a parvenű szokás különösen a páholyok közönségénél vehető észre. Az előadások kezdetén, nyolc órakor egy-két kivétellel üresek a páholyok és csak egy negyed tíz tájban csodálkozik az ember, hogy nini, minden páholy „elfoglaiva“. A tejszűsnek pedig úgy adnak kifejezést, hogy kezyüs ujjai hátsó részét összeütögetik méltóságteljesen. Persze, ez nem ad hangot.

Igy például a „Cigányszerelem“ mulató jelenetében, amelyet pedig Komlóssy Emma frenetikus tetszés mellett énekelt és játszott Debreczenben, ott alig egy kis taps hangzott fel, úgy, hogy Komlóssy nem ismételtetett. Kihívás is nagy nehezen, ha egy volt a felvonások után.

Hanem a hölgyek részéről óiási a „flanc.“

Olyan suhogó selymek és valódi vellecei, meg brüsszei csipkék feszülnek a karcsu női termetekre — sőt egy-két nadrágszoknya is látható feltűnést keltés nélkül — meg olyan hatalmas plöröz-tollas kalapok és ragyogó ékszerek ejtik bámulatba az idegent, aki mindehhez hasonlólt legfeljebb csak az udvari bálokon láthatott, ha ugyan volt ott, hogy csupa hercegek és milliomosok társaságában képzeli magát. Pedig hát csak Tírjákországban vagyunk, az eladósodott, de nagyzóló szentrik hazájában.

A „Sárga lilium“ szombat esti előadásán nagyon tetszett a kis Vajda Ilonka, aki úgy látszik, megcáfolja a régi közmondást és nagy színésznő a saját hazájában is.

Kávéházi affér izgatta legutóbb az unalomban tespedő színészkedélyeket. Nádor Zsiga, meg Thury Elemér lovagiaskodtak, de közben meggondolták az ügyet és bocsánatkéréssel kerülték ki a véresnek ígérkező párbajt.

Igazán hangulatos az élet a „Korona“ kávéházban, ahol Csóka Józsi pesti cigányprimás csodás művészettel huzza a szebbnél szebb magyar nótákat.

(—ély.)

A debreceni tüzoltóegylet közgyűlése.

Tisztújítás az egyesületben.

A debreceni tüzoltóegylet vasárnap délután tartotta meg rendes évi közgyűlését, amelyen a tagok szép számmal jelentek meg. A közgyűlésen tudomásul vették a titkári jelentést, amely a tüzoltóegylet múlt évi működéséről számolt be.

A közgyűlésen Publig Ernő elnökölt. Megnyitó beszéde után felolvasta Szücs Gusztáv titkár az évi jelentést, mely szerint a bevétel 34,832 korona volt ugyanannyi kiadásal. A tüzoltóegylet vagyona alapokban 3593 korona 95 fillérből áll. A felszerelések leltári értéke 61,763 korona. Az egyletnek jelenleg 158 tagja volt.

A tüzoltóegylet múlt évi működését illetőleg, beszámolt a jelentés 64 tüzesetről, melynél a tüzoltók részt vettek. A 64 tüzesetből kifolyólag 16100 korona kár háramlott az érdekeltekre.

A közgyűlés a felmentvényt megadta számvizsgálóknak.

Ezután megejtették a tisztujtást. Parancsnokká Szikszay Gyula, helyettes parancsnokká Publíg Ernő, alparancsnokká Darvas Béla választották meg. Szakaszparancsnokok lettek Szikszay Aladár, Mayer Ferenc, Szekeres Gyula, Meixner József, rendfenntartó szakaszparancsnok Pósalaky Mihály lett. Pénztárossá Darvas Nándor, orvossá Burger Péter dr, főmérnök Aczél Géza, titkárrá Szücs Gusztáv, segédtitkárrá Winkler Nándor, Berkó János választották meg.

A közgyűlést követően a jelen volt tagok lakomára gyűltek össze, amelyen lelkes hangulatban sokáig maradtak együtt.

UJDONSÁGOK

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a. Telefon 412.

— **A király.** Ő feisége tegnap délután újból sétakocsizást tett. Négy órakor indult a gödöllői kastélyból s este 6 órakor tért haza. Gödöllő környékén záporosodott, de Gödöllőnek magának néhány esőcsepp jutott. A királyt úgy induláskor, mint érkezéskor hódolattal köszöntötte a közönség, amely a kiránduló budapestiekkel, csakugyan tömeggé sűrűsödött. A felség a múlt éjjelt nyugodtan átaludta és nagyon jól érzi magát.

— **Rostás István főlovászmester.** A debreceni polgári lövészegylet megválasztotta egyhangú lelkesedéssel főlovászmesternek Rostás István főkapitányt. Vasárnap este volt az ünnepélyes beiktatás a polgári lövöldében barátságos lakoma keretében, amely alkalommal hangulatos toasztokban ünnepelték és éltették Debrecen város nagytehetségű és kitűnő munkásságú rendőrfőkapitányát.

— **Kossuth Ferenc betegsége.** Kossuth Ferenc volt kereskedelmi miniszter tegnap Sátoraljauhelyen volt Kossuth Lajos ott felállított emlékének leleplezésén. Meczner főispánnal szállt meg, akinek vendége volt. A délelőtti folyamán azonban rosszul lett. A délutáni ünnepségen már csak úgy tudott résztvenni, hogy minden erejét összeszedte. Este Kossuth Ferenc rohamot kapott és összeesett. Meczner főispán azonnal orvost hívatott, aki csillapító szereket adott be a betegnek. Kossuth annyira jobban lett, hogy az esti gyorsvonattal Budapestre visszautazhatott. Kossuth Ferenc környezete a mai délelőtti folyamán kérdéseinkre azt a felvilágosítást adta, hogy a beteg állapota lényegesen jobbra fordult. Müller Kálmán főrendiházi tag, Kossuth orvosa, megnyugtatta a volt miniszter környezetét. Állítása szerint Kossuth annyira jobban lett, hogy a délután folyamán már elhagyhatja a lakását.

— **Öngyilkos póttartalékos.** Tegnap jelentették az ügyészségnek, hogy Nagy Gábor mikespércsi legény öngyilkos lett. Nagy Gábor mindig félt a katonai élettől s majd megőrült a gondolattól, hogy 3 évig szolgálnia kell. Szerencsésen kimenekült a katonaság alól, azonban bevették póttartalékosnak. Behívták Debrecenbe gyakorlatra. — Ma kellett volna jelentkeznie, azonban mintsem ezt tette volna, felakasztotta magát. Levélben is megírta, hogy a katonaságtól való féltelme miatt vált meg az élettől.

— **Esküvő.** A kistemplomban vasárnap fényes esküvő volt. Biczó Gyula debreczeni építő nagyvállalkozó, a város köztisztviselőiben álló polgára bájos és szeretetreméltó Ilonka leányának esküdtől örök hűséget Bozóky János bankhivatalnok. Az esküvő és polgári házasság után Horváth János vendégszerető házában lakoma volt, mely után a fiatal pár nászutra utazott.

— **A szivbajos.** Tegnap délután rémes jelenetek voltak tanui azok, akik a Darabos-utcán jártak. Egy Epeijesi Béla nevű fiatal ember szivgörcsöt kapott s összeesett az utcán. E közben oly súlyosan sérült meg, hogy fejét összezúzta. A rémesen vonagló fiatal emberhez a mentőket hívták, akik be szállították a kórházba.

— **Nyilvános köszönet.** Debrecen sz. kir. város iparos tanonciskolájában kiváló nő és fiú iparos tanulók vizsgái vizsgái megjutalmazására Aczél Géza városi főmérnök ur 20 koronát, az Ipartestület Elnöksége 15 koronát, Besenyey Gyula ur 3 koronát voltak szivesek adományozni; melyet midőn jutalmazandók nevében ezuttal is hálafejezőleg megköszönve, nyugtázok, vagyok Debrecen, 1911. május 29-én kiváló tisztelettel: Csurka István igazgató.

— **Egy magyar gróf repült.** Tegnap hajnali négy órakor egy fiatal magyar mánás Teleki Tibor gróf sikeres repülést végzett a kőbányai versenytéren. Aeroplánja rövid gurulás után felszállt negyven méter magasba és öt kör után simán leszállt. A gróft a pilótákból álló közönség ovációban részesítette.

— **A madárfészek rabló.** A madárfészkeket akarta kirabolni Egyeken Mészáros Péter 9 éves fiú, felmászott egy magas fára a vakmerő ifju, hogy a fészekből tojást vegyen ki. Eközben elvesztette az egyensúlyt s mintegy 10 méter magasból lezuhant a földre. Összetört tagokkal szállították a lakására, majd a szülők a debreceni kórházba hozták be.

— **Ki akar esküdt lenni?** Az esküdtbíróságokról szóló 1897. évi XXXIII. t. c. végrehajtása tárgyában kibocsátott 3300—1898. számú bel- és igazságügyi rendelet 4-ik §-a értelmében mindazok, akik az alábbiak szerint esküdtképeséssel bírnak, a polgármesteri hivatalban az 1912. évre érvényes alaprajstromba leendő felvétel végett személyesen vagy meghatalmazottjaik által jelentkezhetnek. Az 1897. évi XXXIII. t. c. 4-ik §-a értelmében esküdtképeséssel bír a város területén lakó minden férfi, aki magyar honos, a folyó esztendőben legalább a 26-ik életévét betölti, a magyar nyelvet érti, azon írni és olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyenes állami adót fizet; amennyiben pedig időleges adómentességet élvez, 20 egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bír vagy az adózásra tekintet nélkül köztisztviselő] lelkész, a m. kir. tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdaság, gyógyszerész, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, allatorvos, továbbá az, aki a felsőbb művészeti vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte, végül aki a középiskolai záróvizsgálatot letette.

— **Pünkösöd.** A természet teljes ünnepe diszben pompázik és a mi igyekezetünk is odairányul, elegáns és izléses öltözék által minél előnyösebben feltűnni. Különösen a lábbeli választása nem csekély gondot okoz az ünnepek előtt. Örömmel tapasztalhatjuk, hogy módunkban van helyben is, kifogástalan, minden tekintetben megfelelő cipőre szert tenni. A „Turul” cipőgyár r.-t. semmi áldozatot nem kímélt, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthesse e téren, és mint a monarchia legnagyobb cipőgyára azon kellemes helyzetben van, hogy jutányos árak mellett elsőrangú elegáns lábbelit nyújthat. Eppen ezen körülmény tette a „Turul” cipőt világhírűvé. Debreceni fiókraktára: Piac-utca 48. sz., ezenkívül a „Turul” cipőt a bel- és külföld még 140 fiókraktárában árusítják.

— **Arany Bika [Mulató.** Wurm] tanár „Vénusz csoportja” még csak 2 napig. Új attrakciók. Varieté előadás kezdete 9 órakor.

— **Műhelynek vagy raktárnak kiadó Darabos-utca 7. szám alatt udvarra nyíló szép világos nagy szoba.**

— **Lapunk kiadóhivatalában kereskedelmi végzett jó írásu női tisztviselő felvétetik.**

Letörések a lóversenyen

Második nap.

Rettenetes porban, forró napsütésben ért ki a véres csatamezőre, azaz hogy a nyulasi lóversenyterre az „élvezni” óhajtó közönség.

Az egész uton sűrű porfelleg borult arra a népvándorlásnak is beillő tömegre, a mely nyerési szándékkal ment ki a Nyulasra és üres zsebekkel érkezett vissza. De hát fő, hogy kiértünk. Mert ha nem érünk ki, hanem belefutadunk a bősörményi ut por-tengerébe, az még rosszabb lett volna.

Igy azonban láthattunk lázas izgalomban égő, kipirult női arcokat a tribün páholyokban és az izgalom nem annyira a hevesen és buzgón udvarló arslánoknak, mint a verseny és nyerések esélyeinek volt köszönhető.

Pedig hiába volt minden számítás. — A legjobb tip is csütörtököt mondott, a favoritok sorra lemaradtak, úgy, hogy néhány outsider játékoson kívül vesztett mindenki. S ha mégis bejött egy előre ló hírnévnek örvendő ló, hát arra olyan keveset fizetett a totalizátor, hogy még a nyerés is bosszúságot okozott.

Mindössze a lovaregylet örült, amely mesés pénzeket zsebelt be a belépő-jegyek és a totalizátor révén, no meg valami furcsa nevű báró, aki az egyik akadályversenynél fejfel lefelé esett le a lováról, még sem lett semmi baja. Ez csak elég öröm!

A verseny eredmény különben a következő:

I. Eladók handicapja. Díj 1300 korona. 1000 korona a győztesnek, második díj 200 kor., 3-ik díj 100 korona. Távolság 2000 méter. Első br. Neimans R. Cascadexe nevű lova, második br. Baich „Vándor”-a harmadik Borbély György „Dáridó”-ja.

II. Pallagi handicap. Távolság 1800 méter. Díj 1500 korona 1-ső díj 1200 kor., 2-ik díj 200 korona, 3-ik díj 100 korona. Első Molnár főhadnagy „Algy” nevű lova, második Bartos Elemér „Bac”-ja, harmadik Gencsy Károly „Dámon”-ja.

III. Totalisateur verseny. Díj 1900 korona. Távolság 2400 méter. A díjat a földmivelésügyi miniszter adta. Első Issekutz főhadnagy „Hptn. von Köpenick” nevű lova, második Molnár főhadnagy „Szötykelánya” harmadik gr. Orssich hadnagy „Ladoga” nevű lova.

IV. Hadseregi akadályverseny. Díj 1000 korona. Adja a soproni katonatiszti lovas egylet. Távolság 3600 méter. Első Issekutz „Exa”-ja, második gr. Mervelt őrnagy „Immergrün II.”-je, harmadik Molnár főhadnagy „Alkony” nevű lova.

V. Nagyerdei akadályverseny. Díj 2000 korona. Táv. 4000 m. Első Gr. Orssich „Fuss”-ja, második Liphay Béla „Dictator”-ja, harmadik Haber Lajos „Landeskind”-je.

VI. Vigaszverseny. Táv. 1000. Díj 1300 korona. Első Kállay R.-né „Futurja”, második Br. Neimans „Ariacne”-ja, harmadik Korbuly „Carmina”-ja.

TÁVIRATOK.

Oroszország Törökország

Konstantinápoly, május 29. Az orosz lépésre vonatkozó kamarai interpelláció ügyében a „Sabah“ azt írja, hogy Oroszország önkéntelenül szolgálatot tett Törökországnak, amikor teljesen megfélemezte a külpolitikáról.

Konstantinápoly, május 29. A porta értesülései szerint Angolország és Olaszország azzal indokolták azt, hogy Oroszországnak konstantinápolyi lépésében nem vettek részt, hogy e lépést előbb Cettinjében kell megtenni.

Franciaország eddig nem adott határozott választ. Csarikow orosz nagykövet Rifaat pasa külügyminiszterrel folytatott legutóbbi beszélgetése alkalmával megelégedéssel szolt a török sajtó nyugodt magatartásáról. A miniszter kijelentette, hogy ez a porta csillapító kommunikációjának a következménye.

Hafiz Ibrahim albán képviselő a kamarában interpellációt intézett a külügyminiszterhez Oroszország lépése dolgában, melyben azt kérdi, szabad-e egy külföldi államnak beavatkozni akkor, ha a kormány török területen keletkezett lázadást akar elfojtani.

A miniszter elfogadta az interpellációt, melyre holnap vagy holnapután válaszol.

A portáról származó információk szerint Montenegró a határincidensek megszüntetése érdekében semleges zóna felállítását ajánlotta Törökországnak, mely a javaslatot nem fogadta el.

Portakörökből származó hírek szerint a krétai kádik kérdését legközelebb rendezik. A kádikat a sejk-ul-izlam nevezi ki és a kinevezést a krétai hatalmak szentesíteni fogják.

A páris—római repülőverseny

Páris, május 29. A páris—római repülőversenyen résztvevő öt tiszt vasárnap reggel négy órakor indult el Vincennesből. Hat órák startoltak Buc mellett a többi aviatikusok, a hadügyminiszter, a belügyi államtitkár és Monis miniszterelnök fia jelenlétében, aki atyja képviseletében volt jelen. A versenyben 12 aviatikus vesz részt, még pedig Garros, Beaumont, Vidard, Kimmerling, Malissero, Weymann, Frey, Level, Bathiad, Cayet, Bielovucic és Molla, aki utoljára 7 óra 4 perckor indult el.

Páris, május 29. Beaumont és Garros fél 12 órakor érkeztek Dijonba. Vidard St. Lye mellett leesett és repülőgépe megsérült. A pilóta nem sebesült meg. A többi résztvevők Troyes környékén különböző helyeken szállottak le.

Páris, május 29. Beaumont aviatikus 3 óra 38 perckor Lyonba érkezett.

Lyon, május 29. Beaumont délután 4 óra 14 perckor, Garros 4 óra 46 perckor újból elindult. Különböző pontokon leszálltak időközben a többi aviatikusok is.

Avignon, május 29. Beaumont 6 óra 47 perckor ide érkezett.

Harcok a bolgár-török határon.

Szófia, május 29. Megerősítik azt a hírt, hogy egy török tiszt és két katonája elesett. A hadügyminiszter elrendelte, hogy szüntessék be a tüzelést. Mindazonáltal a törökök ma reggel újból tüzelni kezdtek és a boidarnai valamint a koprivai bolgár határőrségekre lövöldöztek. A hadügyminiszter elrendelte, hogy hagyják abba a tüzelést. A kormány utasította a konstantinápolyi bolgár követet, hogy a tüzelés megszüntetése érdekében tegyen lépéseket Konstantinápolyban.

Vér Páris utcáin.

Páris, május 29. A mai Jean d'Arc-ünnep alkalmából az orléáni szűz emlékére koszorukat tettek le. A Boulevard St. Marcellen a rendőr nem engedte meg, hogy beszédeket tartsanak. Ebből nagy kavargás támadt, úgy hogy a rendőrségnek kellett közbelépnie, mely 30 tüntetőt letartóztatott. Több rendőr megsebesült.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, május 29.

10—15 fillérrel kisebb áron elkelt (50 kilogrammonként) 9000 mm. buza. Rozs 5 fillérrel csökkent, tengeri, zab változatlan.

A határidőzlet iránya gyöngye volt, mert a szombat délután megjelent hivatalos kimutató adatait kedvezően bíralták el, ami a hausset realizálásokra indította, annál is inkább, mert az idő is melege fordult. A gabonaneműek ára lemerészolódott. A forgalom élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként

buza máj.	11.13—11.15.
buza okt.	9.27—09.23.
rozs okt.	7.80—7.81.
zab máj.	6.62—
zab okt.	—
Tengeri juli. 1911.	—
Tengeri aug. 1911.	—

Értéktözsde. Osztrák hitelrészvény 641.50 Magyar hitelrészvény 812.50.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

— Már miért lettek volna koldusokká? Az árvák megkapják a magukét, — mondá az asszony halározott hangon.

— Honnét kapják meg, mikor ellopták? — kérde Pozsár kíváncsian.

— Ha ellopták, hát a magunkéból pótoljuk.

— A magunkéból? És nem hallottad, hogy ezeröttszáz forint volt a ládában! Honnan vegyünk mi annyi pénzt?

— Eladjuk, a mink van: házunkat, földünket és ha abból sem kerül ki, eladjuk lovunkat, tehenünket, eladjuk ingünket, csak az árvák kárt ne valljanak; csak azok ne kiáltsanak átkot fejünkre! — mondá az asszony és kemény arcán a szív melege gyult ki.

Mialatt Zsuzsa asszony ezeket mondaná, Pozsár József fölegyenesedett hajlából, oda fordult feleségéhez, arca a csüggedtségtől szemlátomást vidorrrá változott, kebele mindig erősebben emelkedett, mig végre nem

birván már feiindulásával felszökött ültéből és a legnagyobb szomorúságból a legnagyobb öröme csapott át.

— Helyes, helyes! Ugy lesz! Visszapótoljuk. Egy krajcárig visszapótoljuk a szegény árváknak. Hát nem egész telkes gazda vagyok én? Nincsen-e lovam, ökröm, tehenem? Ebből csak kerül annyi, hogy az árvákat kielégíthetjük. Igazad van, édes feleségem. Oh te okos, jószágos annyukom. Te benned termett ez a gyémántos gondolat. És én annyira elvesztettem az eszemet. — kiáltá Pozsár József felvidult lélekkel és mindkét kezével felesége nyakába kapaszkodott.

— Ha rossz emberek vesztünkre törték, mentünk meg jó nevünket.

Ha szegények leszünk is, egy sem lesz azért, ki ujjal mutathat reánk. A meg nem érdemelt nyomort pedig nem nehéz elviselni. Jobb, ha száznak, mintha átkoznak, — mondá az asszony egy pár könnyet töltve le arcáról.

Ezalatt a faluban a rendkívüli hír mindinkább elterjedt.

Előbb Éva asszony szaladt végig az utcán, kétségbeesett jajveszékkel kiáltva, hogy az ő szerencsétlen gyermekei koldusokká lettek.

Utána Nádverő ordította el az összecsdült embereknek, hogy Pozsár József az árvák pénzéhez nyúl és most Mokány Zsuzsi mind rendben folytatja, aki azt számon kéri tőlük.

Végre a jegyző következett, ki még azt is hozzá tette, hogy semmi kétség nem foghat fenn az iránt, hogy maga Pozsár József a tolvaj.

Nagy rémültében félig-meddig máris magára vallott, a többi pedig majd holnap a szolgabíró fogja végezni.

A bírák ugyan nem erősítették meg ezen állítást; de mint hivatalos viselő emberekhez illik, az összecsdült embereknek hosszu, fontos képekkel semmit sem mondtak, legföljebb is azt, hogy elég jókor tudják majd meg a dolog mibenlétét, amiből aztán az egyszerű emcerek természetesen mindjárt a legrosszabbat következtették, a miért is mióta Marosd áll, a lakosság nem volt olyan felizgatott feszültségben, mint e vasárnap este.

Nem hitték el ugyan, hogy Pozsár József ilyen galád tettet elkövethessen, de a falusi ember nagyon lassu gondolkodásu és mig az ellenkezőről meg nincsen győződve, mindaddig könnyen hajol más emberek ítéletére, kivált, ha ez ítélet nem kedvező az illetőre.

Nagy volt tehát a szomorúság a faluban.

Csak Kupecz Mihály nem volt többé szomorú!

Haj! hogy kiütött egyszerre a nagy boldogság szívében!

A kemény hideg idő dacára egész este kün állt a kapuban, hogy legelső hallja me-nevezetes újdonságot és midőn Éva asszony jajveszékését hallotta, nagy örömmel szaladt be a házba.

Lihegő kebelével beszélé el feleségének és leányának, — mi hír szállingózik a faluban.

Aztán sietett az utcára.

Elvegyült az emberek közé, toroka szakadtából kiáltva:

— Bizony gyalázatos, dolog az: lopni! az árvák pénzét ellopni! és lám, ez tehát azon ember, akit eddig a faluban a becsületesség tükrének tartottak...

Ő már régen tudta, hogy milyen ember, csak nem akart szólni, mert ne szólj szám, nem fáj fejem.

Igy bujtogatta és izgatta az embereket, mig valaki félbe sugta, hogy ne beszéljen így tovább, mert könnyen gyanussá teszi magát.

Akkor Kupecznek egyszerre torkába rekedt a szó és a legnagyobb rémülettel tekintett hátra.

Sok ember állt ugyan körülte, de nem Pucér Csicsa állt hozzá legközelebb, de azért tudta, hogy ő volt, aki a félbe sugott.

(Folytatjuk.)

BUTOR

Saját érdekében,
mielőtt butorait
beszerezné, te-
kintse meg óriás

raktárainkat. Állandóan **100-nál több háló-
és ebédlő-berendezések, szalon-
és bőrgarnitúrák, amerikai író-
asztalok raktáron.**

WITTMAYER és TÁRSA
BUDAPEST.

Főüzlet: VI., Andrásy-ut 60. szám.
Mintatermek: Csengeri-utca 54. szám.
TELEFON 122—15.

Első Vasbetoncső-gyár

Piac-utca 83. sz.

Gyárt: drótbetétes beton-csöveket
és idomdarabokat minden méretben

: Vasbeton kiöntő aknákat. :

tisztító és iszapfogó aknákat, kut-
gyűrűket stb. Elvállal mindenféle
beton és vasbeton munkákat. Terazzo
és keramit munkát és javítását a
legolcsóbb árban.

Nagy raktár kavicsos és rostált homokból,
elsőrendű portland és román cementből nagy-
ban és kicsinyben.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszser

A DR. BOROVSKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunkban is megjelent. Ez a háziszser hatásában és erőalkotásában **felül-
multhatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás,**
továbbá minden meghűlés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás,**
izületi lob és zsabában szenvedők, végül **fagyás okozta és égési sebek**
fájdalmainak megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testóvó háziszser.**

Kapható városunkban a következő czégekknél: BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS,
KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ gyógyszer-
szeknél, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA,
NAGY ANDRÁS kereskedő uraknál, Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerárában.
Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében. **1-20, 2- és 2-50 koronás
üvegekben.**

Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos** és **Borovszky K. Budapest,**
II. kerület Fő-utca 77/c. szám.

KRONSTEINER KÁROLY-féle viharálló mész- OMLOKZAT-FESTÉKEK.

Törvényileg védve.

50 színárnyalatban, kilogrammonként 24 fillértől feljebb.

Évtizedek óta kitűnően beváltan és **minden utánzatot felülmulnak.** —
Egyedüli célszerű fesiőanyag már **festve volt homlokzatok részére.**

MAIL-HOMLOKZATFESTÉKEK nem kopnak,
moshatók,

egy mázolásra fed, nem kell alapozás, email kemény, csak hideg vízzel keverve
használatra kész. Antiszeptikus, mérmentes. Ideális mázolás belső helyiségek,
még nem festett homlokzatok, faépítmények, mint kamrák, pavilonok, kerítések,
stb. részére. Kapható minden színárnyalatban, egy négyzetméter költsége **5 fillér.**
Mintakönyv és prospektus ingyen és bérmentve. **CARL KRONSTEINER, Wien, III.**
Hauptstrasse No 120. — Raktár minden nagy városban.

Telefon 412. szám.

Könyvnyomda

Hirlapkiadóvállalat

áthelyezés

A Stenczinger-ház lebontása folytán 1901. év
óta fennálló

Könyvnyomdámat

a hirlapkiadó vállalattal együtt május hóban
áthelyezem **Darabos-utca 7. sz.** házamba.

Ez alkalmából könyvnyomdámat **szedő-
gépekkel és új modern anyagokkal
villamos üzemre** rendezem be, úgy, hogy
a legkényesebb igényeket is minden tekintet-
ben kielégíthetem.

A n. é. közönség további b. pártfogását
kérem mély tisztelettel

Horovitz Zsigmond.
Telefon 330.

**Házlebontás miatt Piac-utca 12. szám alatt levő papirüzletemben
fényképészeti cikkek és levélpapírok
jutányos árban beszerezhetők.**

Apró hirdetések.

28 krajczárért fejfel férfi vagy női harisnyat BENYATS EMIL villanyerőre berendezett harisnygyára. Debrecen, Tiszapalota.

Szöllőltványok 2 éves gyökeresoltványok 1-ső osztály szokványminőségben, nagy mennyiség és választékban szállít Reitter József szőlőoltványtelep tulajdonos Lovrin. Árjegyzék ingyen és bermentve.

Fajbaromfi, fajebek, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb.-ről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bermentve Diana-telep, Tar (Hevesm.)

Ákacszőlőkarót, 1. rendű, 2 méteres, 20,000 db. egészben, vagy részletekben elad a hosszupályi-uradalom tisztartói hivatala. Hosszupályi (Bihar.-m.)

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piac-utca 12.

Elegánsan butorozott különbejárta utcai szoba villanyvilágítással Darabos-utca 7. sz. alatt kiadó.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Házmasternek kerestetik gyermektelen házaspár fizetéssel. Cim a kiadóhivatalba.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyu üveg-ajtóval eladó. Bővebbet Darabos-utca 7. sz.

Egy vasüst, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Feltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozom szabadalmaztatásra. Ems. Petrozsény, Deák-bánya.

Harzi kanári madarak
állandóan kaphatók

2 éves nőtények 4-5 kor.

Csokonay Gyulánál
Debreczen, Péterfia-utca 61.

Előpatak

gyógyfürdő

kiváló jó eredménnyel használható a **gyomor-, vese-, hólyag- és a méh hurutos bántalmainál, máj- és lépbajoknál, köszvény és csuznál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek.** A nagyhird **előpataki gyógyvizek** orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltalálható kiegészítő gyógyeszközökkel (meleg és hidegfürdők, természetes szén-savas (nauheimi) fürdők, vízgyógyintézetű kezelés, masszázás, svéd torna diätikus étrend) **rendkívül kedvező eredményt mutat fel.**

Fürdőidény **május 15-től szeptember 15-ig.** Vasúti állomás Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy- és zenedijnek fele fizetendő, lakások 50% al és ellátás is sokkal olcsóbb.

Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdus égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz háznál is használható és **üdítő kellemes ital,** tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend, itthon és a külföldön évenként egymillió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely: Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

Árlejtési hirdetés.

A hajdubagosi református egyház árlejtés utján templomát és tornyát meszeltetni, templom és torony bádogtetőt javítani, festetni, tornyát új ablakkal elláttatni kívánván, írásbeli zártajánlatok **junius 20-ig** lelkészi hivatalhoz adandók.

Az egyház fentartja jogát, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson.

Hajdubagos, 1911. május 25.

Hajdubagosi ref. egyház.

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelőséggel

ugyszinte **lakások pormentesítését**

is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Parkett-kefelést villany parkett-géppel szolid árban vállalom. Telefon 878. sz.

Új találmány!

Telefon 718.

Új találmány!

Fagymentes.

Van szerencsém az igen tisztelt háztulajdonosok becses figyelmét felhívni azon körülményre hogy

Fagymentes vizöblítésű closet berendezését kizárólag csakis vállalatom utján szerezhetik be; mert erre vonatkozó **találmányomat szabadalmazás végett bejelentem.**

Újrendszerű fagymentes berendezésem az eddig ismert angol closeteknél olcsóbb, jobb, tartósabb. A Háztulajdonosok Egyesületének tisztelt tagjai tetemes árendgeményben részesülnek. Rendelvényeket csatornázási és vízvezetési vállalati irodámba

Zápolya-utca 6. szám alá kérek

intézni, ahol az újrendszerű fagymentes closet találmányom rajzai megtekinthetők s bővebb felvilágosítás nyerhető

tisztelettel:

Lehmann László.

Szabadalom bejelentve.

Szabadalom bejelentve.

FÉLIX-gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely.

— **Nagyvárad mellett.** —

Európa leggazdagabb kénes hévíz-forrása, víz hőfoka 49. C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultán és javultán a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, tükör-kád, iszap mód és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakoszoba, társalgó, zongora- és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tennispálya, gondozott sétautak. 400 holdas park és fenyveserdő 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta.

Posta, távirta, interurban telefon.

Prospektust küld az Igazgatóság.

Curtaxe és zenedij nincs. Egész éven át nyitva.